

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 6 maja 2020 r.

Poz. 3663

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.436.2020 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 30 kwietnia 2020 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

stwierdzam nieważność

zarządzenia Nr 0050.133.2020 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 16 marca 2020 r. w sprawie czasowego odstąpienia od poboru opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na terenach miejskich poza drogami publicznymi, określonych w uchwale Nr XLIV/459II8 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie ustalenia stawek opłat postojowych na terenach miejskich poza drogami publicznymi oraz zasad postoju, związanego ze stanem zagrożenia epidemicznego, w całości, jako sprzecznego z art. 41 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym.

Uzasadnienie

W dniu 16 marca 2020 r. Burmistrz Miasta Cieszyna wydał zarządzenie Nr 0050.133.2020 w sprawie czasowego odstąpienia od poboru opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na terenach miejskich poza drogami publicznymi, określonych w uchwale Nr XLIV/459/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie ustalenia stawek opłat postojowych na terenach miejskich poza drogami publicznymi oraz zasad postoju, związanego ze stanem zagrożenia epidemicznego, zaley jako "zarządzenie".

Przedmiotowe zarządzenie zostało doręczone organowi nadzoru w dniu 1 kwietnia 2020 r.

Jako podstawę prawną podjętego zarządzenia wskazano art. 41 ust. 2 w związku z art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 433).

Zgodnie z art. 41 ustawy o samorządzie gminnym *akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały* (ust. 1).

W przypadku niecierpiącym zwłoki przepisy porządkowe może wydać wójt, w formie zarządzenia (ust. 2).

Zarządzenie, o którym mowa w ust. 2, podlega zatwierdzeniu na najbliższej sesji rady gminy. Traci ono moc w razie odmowy zatwierdzenia bądź nieprzedstawienia do zatwierdzenia na najbliższej sesji rady (ust. 3).

Kwestionowanym zarządzeniem Burmistrz Miasta Cieszyna postanowił, iż w związku z zagrożeniem epidemiologicznym związanym z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2, czasowo odstępuje się od poboru opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na terenach miejskich poza drogami publicznymi, określonych w uchwale Nr XLIV/459/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 kwietnia 2018. w sprawie ustalenia stawek opłat postojowych na terenach miejskich poza drogami publicznymi oraz zasad postoju, w okresie od dnia 16 marca 2020 r. do 25 marca 2020 r. (§ 1 zarządzenia).

Powyższe zarządzenie zostało wydane, jak wynika z uzasadnienia do projektu przedmiotowego zarządzenia nadesłanego do organu nadzoru przez Burmistrza Miasta Cieszyna *z uwagi na zapobieganie oraz zwalczanie zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i rozprzestrzenianie się choroby zakaźnej u ludzi, wywołanej tym wirusem, zasadne jest czasowe wdrożenie działań zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia między innymi poprzez ograniczenie komunikacji publicznej na rzecz transportu własnego (prywatnego) oraz*

unikanie bezpośredniego kontaktu z klawiaturą parkomatu, a co za tym idzie czasowe odstąpienie od poboru opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na terenach miejskich poza drogami publicznymi.

W ocenie organu nadzoru wydane przez Burmistrza Miasta Cieszyna zarządzenie nie stanowi przepisów porządkowych, o których mowa w art. 40 ust. 3 i art. 41 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym. Podstawą do wydania przepisów porządkowych jest wystąpienie łącznie dwóch przesłanek warunkujących ich podjęcie określonych w przytoczonym powyżej art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, tj. materia podlegająca unormowaniu nie może być uregulowana w innych przepisach powszechnie obowiązujących, a także wprowadzenie określonych norm musi być uzasadnione ze względu na ochronę życia lub zdrowia obywateli oraz dla zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego.

Dokonując analizy pierwszej z wymienionych przesłanek (brak przepisów powszechnie obowiązujących regulujących daną materię) wskazać należy, że tematyka ta co do zasady jest uregulowana w przepisach ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 712).

Według art. 8 ustawy o drogach publicznych parkingi i place przeznaczone do ruchu pojazdów, niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg należy zakwalifikować do kategorii dróg wewnętrznych. Do zlokalizowanych na tych drogach parkingów nie znajdują w konsekwencji zastosowania przepisy regulujące tzw. strefy płatnego parkowania, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 13b ustawy o drogach publicznych. Podnieść wypada, że w orzecznictwie sądów administracyjnych prezentowane jest stanowisko, że wykorzystywanie nieruchomości gminnych na parkingi oraz zarządzanie tymi terenami stanowi realizację zadań o charakterze użyteczności publicznej (wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 2 czerwca 2011 r., sygn. II S/Wr 245/11, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 24 listopada 2014 r., sygn. II SA/GL 800/14).

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarce komunalnej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, do kompetencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego należy zarówno wybór sposobu prowadzenia i form gospodarki komunalnej, jak i określanie wysokości cen i opłat albo sposobu ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń publicznej jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie zatem z ww. przepisem do kompetencji Rady Miejskiej Cieszyna należy stanowienie o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego, za jakie należy uznać parkingi miejskie. Zauważyć należy, że na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o gospodarce komunalnej uprawnienia, o których mowa w art. 4 ust. 1 tej ustawy organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego mogą powierzyć organom wykonawczym tych jednostek.

Skoro uprawnienie do ustalania ww. cen i opłat należy do kompetencji rady gminy lub organu wykonawczego - jeśli uprawnienie to zostanie powierzone temu organowi przez radę gminy, na podstawie przytoczonego przepisu art. 4 ustawy o gospodarce komunalnej, to tym samym kwestii tej nie można regulować w drodze przepisów porządkowych wydawanych w oparciu o art. 41 ustawy o samorządzie gminnym - a zasadniczo do tego sprowadza się regulacja zarządzenia Burmistrza Miasta Cieszyna Nr 0050.133.2020 z dnia 16 marca 2020 r.

Wskazane regulacje wyłączają możliwość podejmowania przez organ wykonawczy gminy jakichkolwiek działań w zakresie poboru opłat za parkowanie na parkingach położonych poza drogami publicznymi w drodze przepisów porządkowych.

W ocenie organu nadzoru powyższe przepisy ustawy o gospodarce komunalnej regulują materię dotyczącą płatności w strefach płatnego parkowania przyznając kompetencję do szczegółowych regulacji radzie gminy, albo organowi wykonawczemu, któremu to uprawnienie zostało przez radę gminy przekazane.

Kompetencja do stanowienia przepisów porządkowych nie może być wykorzystywana do bieżącego zarządzania na danym obszarze, ale wyłącznie w celu przeciwdziałania w szczególnych sytuacjach realnym zagrożeniom dla określonych wartości (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 lipca 2003 r., P 10/02).

Uchwała Nr XLIV/459II8 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie ustalenia stawek opłat postojowych na terenach miejskich poza drogami publicznymi oraz zasad postojów stanowi akt powszechnie obowiązujący - akt prawa miejscowego, o którym mowa w art. 94 Konstytucji RP. Burmistrz Miasta Cieszyna, jako organ wykonawczy zobowiązany jest do wykonywania uchwał. Nie leży w jego

kompetencji decydowanie o czasowym bądź ogólnym niewykonywaniu ich. Jest organem decydującym wyłączenie o sposobie ich wykonania.

W tym miejscu należy podkreślić, iż sam fakt, że w żadnym z przepisów prawa powszechnie obowiązującego nie ma regulacji takiej samej treści, jak zawarta w ww. zarządzeniu, nie upoważnia do twierdzenia, że zarządzenie to zostało wydane w zakresie nieuregulowanym.

Przechodząc do drugiej z przesłanek (ochrona wartości wymienionych w przepisie art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym) wskazać należy, że z istoty przepisów porządkowych wynika, że stanowią one regulację o charakterze wyjątkowym i ostatecznym. Zgodnie bowiem z art. 41 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym wójt wydaje przepisy porządkowe w przypadku niecierpiącym zwłoki. Można je zatem wydawać tylko w przypadkach realnego i nagłego zagrożenia dla chronionych dóbr, którego nie da się wyeliminować w żaden inny sposób. Realne zagrożenie oznacza sytuację nieprzewidzianą, bezpośrednio zagrażającą jakiemuś dobru, wymagającą natychmiastowej reakcji i na tyle oczywistą, że podjęcie odpowiednich działań jest konieczne np. katastrofa ekologiczna, klęska żywiołowa.

Oczywiście obecna sytuacja zagraża bezpieczeństwu obywateli, jednak ochrona zdrowia oraz życia obywateli może być realizowana poprzez zastosowanie innych, już obowiązujących regulacji prawnych, co oznacza, że wydanie przedmiotowego przepisu porządkowego nie jest niezbędne w rozumieniu art. 40 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.

Podnieść także należy, że Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 lipca 2000 r. (P10/02, OTKA 2003 r. Nr 6, poz. 62) wyraźnie podkreślił, że przepisy porządkowe mogą być wydane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla obrony życia lub zdrowia obywateli oraz dla zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego, a wobec tego powinny dotyczyć wyłącznie "zachowań bezpośrednio zagrażających owym dobrom prawnym" i mogą być stanowione, gdy nie jest możliwe skuteczne przeciwdziałanie tym zagrożeniom na gruncie istniejących unormowań ustawowych. Upoważnienie do stanowienia przepisów porządkowych nie może zatem być interpretowane rozszerzająco.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż "przypadek niecierpiący zwłoki", o którym mowa w art. 41 ust. 2 ustawy to taka sytuacja faktyczna, gdy zagrożone są dobra wymienione w art. 40 ust. 3 ustawy, a niepodjęcie bezzwłocznych działań poprzez wydanie przepisów porządkowych rodzi

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnym i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1461 z późn. zm.), przepisy porządkowe wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia ich ogłoszenia. W uzasadnionych przypadkach przepisy porządkowe mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż trzy dni, a jeżeli zwłoka w wejściu w życie przepisów porządkowych mogłaby spowodować nieodwracalne szkody lub poważne zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, można zarządzić wejście w życie takich przepisów z dniem ich ogłoszenia.

Stosownie do art. 14 powołanej ustawy, przepisy porządkowe ogłasza się w drodze obwieszczeń, a także w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie lub w środkach masowego przekazu (ust. 1). Za dzień ogłoszenia przepisów porządkowych uważa się dzień wskazany w obwieszczeniu (ust. 2). Ogłoszenie przepisów porządkowych w sposób określony w ust. 1 nie zwalnia z obowiązku ich ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym (ust. 3).

Przedmiotowe zarządzenie nie spełnia tych wymogów, stanowiąc w § 3, iż wchodzi ono w życie z dniem podjęcia. Zatem określenie daty wejścia w życie przedmiotowego zarządzenia jako dnia jego podjęcia stanowi istotne naruszenie prawa. Data wejścia w życie przedmiotowego zarządzenia, na podstawie powyżej przytoczonych przepisów powinna być datą liczoną od dnia jego ogłoszenia w drodze obwieszczenia.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności przedmiotowego zarządzenia, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Stwierdzenie nieważności zarządzenia, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy, wstrzymuje jego wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak